

N:o 333.

Af Herr A. J. Sandstedt: *Om bankovinstens användande.*

Åberopande min vid sistlidne riksdag väckta motion, att ett lands välstånd och förkofran kan åstadkommas på mångfaldiga sätt, och genom inrättningar, som genom deras ändamål eller missriktning deras verksamhet äfven kunde skada der man hoppats gagn, sådana inrättningar i vårt land äro de enskilda bankerna, ty ehuru man ej bör förneka att deras verksamhet medfört nytta, så lärer deremot icke kunna bestridas att den ofta varit skadlig för det allmänna och ruinerande för mången enskild.

Som det så kallade bankintresset har så stort inflytande att man för närvarande ej lärer kunna hoppas på framgång för något förslag, som afser mera betydande inskränknings af de enskilda bankernas verksamhet, och då en sådan inskränkning dessutom, om den ej sker småningom, måste förorsaka rubbningar i rörelse och affärsförhållanden, som kunna medföra svåra olägenheter; så är att se till, om ej något medel för det onda finnes, hvilket kan användas utan olägenhet; jag tror att det ifrågavarande onda kan, om icke alldeles häfvas åtminstone verksamt mildras, ifall man beslutar stärka Statens penninginstitution, så att den kan utvidga sin rörelse derhän, att den ej allenast blir alldeles oberoende af enskilda bankers verksamhet, utan äfven i tillfälle att utsträcka sin, så att den kan på deras utöfva ett helosamt inflytande. Detta kan ske endast derigenom att man upphör att anse den såsom en källa för direkt statsinkomst, men deremot betraktar den såsom en institution för sig sjelf, hvilken i främsta rummet bör uppehålla penningvärdet och dernäst kunna icke blott täfla med utan hafva öfvervigt öfver öfriga penninginrättningar i riket, samt endast då dessa hufvudvilkor äro uppfyllda och deras framtida uppfyllande betryggas, understödja statsverket. Emedan för uppnående af detta mål det är nödvändigt att Riksbanken får behålla sin vinst, så föreslår jag,

att Riksdagen ville för sin del besluta att bankovinsten icke såsom hittills skett måtte dragas ifrån Riksbanken utan i stället användas till att förstärka Bankens grundfond så länge till dess den uppnått ett visst belopp eller att af vinsten bildas en reserv- eller

grundfond, hvarigenom Riksbankens ställning blifver fullt betryggad och beviljandet af lån mera kunde afse befrämjandet af sådana näringar, som äro gagnande för fäderneslandet, än den enskilda vinsten.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Stockholm den 27 Januari 1869.

A. J. Sandstedt,
från Jönköpings län.

N:o 334.

Af Herr **A. J. Sandstedt**: *Om ändring, för så vidt landet angår, af den föreskrifna tiden för omjustering af mått, målkärl och vigter.*

Kongl. Maj:ts nådiga Stadga angående justering af mått och vigt af den 31 Januari 1855 § 16 mom. 1 stadgar, att längdmått skall justeras hvar femte och målkärl och vigter hvarje år. Medgifvande villigt att vid handel, som utöfvas i städer, behof kan förefinnas att justering på sätt ofvan nämnda stadga bestämmer är behöflig, men deremot å landet och i köpingar anser jag det ej så ofta vara af behof.

Olägenheter och dryga kostnader för landsbygden hafva visat sig genom de ofta påkommande justeringarne särdeles stora; utom justeringsmannens arfvode tillkommer ofta 5, 6, 7 och 8 mils långa resor för att uppnå den ort eller hemvist, der justeraren bor, eller utlyst möte för justering för att den behöfvande kan få sina mått och mål lagligen justerade; dessa resor medtaga ofta en stor del af den nettobehållning, som mindre verk och rörelseegare kan inbringa.

På grund häraf får jag vördsamt anhålla:

att Riksdagen behagade besluta att 16 § 1 mom. i Kongl. Maj:ts gällande stadga angående justering af mått, mål och vigt måtte förändras till följande lydelse: